

„Voort Bles! Voort! Ik sla je met de zweep! Ik ransel je....
O God! 't Móet! Ik móet thuiskomen!”

Daar.... al weer de wolven! En weer dichterbij! In het dichte
onderhout beginnen bevroren takken te kraken; de bende baant
zich een weg naar zijn prooi.

Vurige ogen glinsteren groenachtig tussen de stammen, bekken
hijgen, tongen hangen ver naar buiten geflapt.

Voort dan toch Bles, vóórt!

't Gaat om ons leven, Bles!

Een zweepslag knalt door de ijle lucht. 't Was niet nodig geweest.
Het paard heeft zijn doodsvijand geroken. Met wijd opengesperde
neusgaten en grillige spookogen holt het voorwaarts, trillend over
zijn gehele lijf. Zó.... Zó heeft nog nooit een paard gelopen,
weet de man.

Wat kan nog gedaan worden om 't leven te redden? Het leven,
dat zo kostbaar is!

„De pakjes!” roept de boer tegen de oude vrouw. Zijn stem is
schor van ellende.

„Haal de pakjes uit de ton! Gooi ze één voor één naar de wolven!
Misschien houden ze zich op.... 't Kan ons redden!”

„Ja baas.... ja.... ik zal 't doen, baas....”

Haar bevende handen tasten al in de ton.... Een groot vierkant
pak.... 't Rammelt. De blokkendoos, weet de boer.

Daar gaat het pak al, midden tussen de wolven.

Die blijven staan.... verdringen elkaar.... ze ruiken mensen-
lucht en scheuren woest het papier vaneen.

Ze zetten hun sterke, gele roofdiertanden erin.

Bedrog! 't Is bedrog! En voort holt de hongerige troep.... de
warme lucht van mensen en paard in de neus.... Ze naderen
dichter en brutaler dan zo pas.

Een tweede pak vliegt uit de slee.... daarna een derde.... een
vierde, speelgoed, kruidenierswaren, brood, koek, kerstboom-
kaarsen....

Ieder pakje houdt de wolven even op; ieder oponthoud geeft kans
op redding.

Voort Bles! Voort! In Godsnaam voort!

Wat is dat bos eindeloos groot! Stille, droeve bomen in onafzienbare rijen. Takken, die doorbuigen onder de sneeuwvracht. Winternevel tussen de stammen.

Wat zijn de lieven ver weg! Of ze aan 't andere eind van de wereld wonen!

Zo ver! 't Andere eind van de wereld! En Bles wordt moe met zijn dubbele vracht! Brutaler en brutaler worden de wolven. 't Is of ze merken, dat de weerstand van de mensen verminderd is. Hun adem stinkt.... hun ogen blikkeren.... hun keel stoot hijgende geluiden uit.... 't is of ze weten, dat ze de strijd zullen winnen....

Een dubbele vracht! De man moet er aldoor aan denken. 't Hamert in zijn gloeiende kop.

Een dubbele vracht.... een dubbele vracht....

„En 't is háár schuld.... háár schuld.... als ik dat oponthoud niet had gehad....” Nu hamert het weer door zijn hoofd: „háár schuld, háár schuld”.

Maar dan.... Een vreemde gedachte komt plotseling bij hem op. O 't is om koud van te worden, maar toch.... de gedachte laat zich niet verdrijven.

„Ik gooi dat wijf eraf. Laten de wolven haar opvreten! In de tijd dat ze met haar oude botten bezig zijn, ben ik gered! Zij heeft niemand meer op de wereld! Ik heb vrouw en kinderen! Ze wachten op me! Ik moet thuis Kerstfeest vieren!”

„Kerstfeest vieren? Wou jij thuis Kerstfeest vieren? Als je eerst van te voren een arm oud mens hebt vermoord?”

Daar is hij weer, die stem. Voor de tweede maal, zo luid, zo diep, zo ernstig!

Een moment hoort de man niets anders dan die ene stem. Zijn eigen wanhopige hart wordt er stil van.

„Wou jij iemand vermoorden... en daarna prettig Kerstfeest gaan vieren? 't Feest van Jezus, die zichzelf opofferde.... voor de wereld... en voor jou... en voor 't oudje, dat je in de slee hebt? Wou jij een christen zijn.... en toch zo maar een moord doen?”

„Nee, nee, nee,” roept de man tegen de verzoeking. Hij schreeuwt; hij slingert zijn schreeuw het bos in. „Nee, nee, nee!” Maar de wolven naderen. Ze naderen onrustbarend. En hun aantal is zo groot, zo groot!

En de ton is leeg, tot op de bodem.

Ja juist, de ton is leeg. Sneller dan de wolven over de vlakke, schieten de gedachten door het hoofd van de boer. Alle moordlust is uit hem weg. Zijn hart schreit stil tot God.

„Ik zal 't doen, Heer! Maar 't is zo moeilijk, zo moeilijk!”

Nu zitten de wolven vlak achter de slee. Een van de ondieren waagt een sprong, maar schrikt nog terug voor zijn eigen durf. Anderen wijken op zij af. . . .

„Ze willen ons omsingelen,” denkt de man vaag, „dat is de manier van die gluiperds.”

„Neem de leidsels,” zegt hij opeens tegen de oude vrouw, „hier, hou stijf vast! Bles weet de weg.”

„Baas. . . o mijn goeie baas! Wat ga je nou beginnen. . . .”

De man luistert niet meer. Hij staat rechtop in zijn slee. Nu neemt hij de ledige ton en slingert hem met sterke arm eruit. . . . op de weg. . . . Dan springt hij zelf uit de slee, grijpt de ton, kruipt erin, zet de ton als een stomp over zich heen.

't Gaat zo snel, zo snel! De wolven zijn ervan teruggedeinsd voor een ogenblik. Nu echter ruiken ze de warme mensenlucht binnen in de ton.

Ze verdringen elkaar, ze krabbelen en snuiven en janken van begeerte.

Binnen in zijn donkere gevangenis hoort de man de dieren bezig; hij ruikt hun adem door de duigen heen. In doodsangst klemmt hij de wanden van de ton tegen de grond.

Zijn handen bloeden ervan. Wat hindert het! Als hij slechts het leven er af mag brengen!

Zijn ziel roept tot de Heer! „Laat me veilig thuiskomen. O God, geef redding! Doe een wonder, Heer!”

Hoog boven hem ruisen de dennekruiden in de avondwind, die van de bergen komt.

Zware kluiten sneeuw vallen omlaag; op de ton, op de wolven. Die schrikken even, wijken uiteen, gereed tot de vlucht.

Maar spoedig komen ze terug; 't gekrabbel en gesnuif en gejang begint opnieuw.... steeds ongeduldiger raast de bende om de ton.

„O God! Help me! Laat me veilig thuiskomen!”

't Paardje is, beangst door al het vreemde om hem heen, op hol geslagen. 't Loopt, zoals het nog nooit gelopen heeft.

Met vier voeten tegelijk springt het op van de grond; de slede schudt en bonkert achter hem aan, het merkt het ternauwernood. Een poosje nog klemmt de oude vrouw in doodsangst haar magere handen om de leidsels. Dan kan ze niet meer. De leren banden ontglippen haar. Ze zakt ineem op haar bank en valt flauw. De spanning is te veel voor haar versleten hart geweest. Ze merkt er niets van, dat de slee het open veld bereikt. Ze voelt niets van de winterse wind, die scherper dan tevoren om haar oren fluit. Ze voelt niet, dat haar hoofd heen en weer bonkt tegen de harde bank. Ze weet niet meer van het offer, dat de onbekende boer voor haar heeft gebracht.

De slee met zijn vreemdsoortige last nadert het dorp, maar het paardje mindert geen vaart.

In het dorp staat de moeder met haar vier kinderen midden op de weg. Bezorgd ziet ze naar de lucht, die sneeuwstorm voerspelt. Dan tuurt ze weer in de richting van het woud, dat als een donkere, blauwzwarte muur de gezichtseinder verbergt.

Een buurman heeft haar gewaarschuwd; er zijn wolvesporen gevonden.... een paar dagen geleden.... Ver weg.... zeker.... maar wolven zijn zo vlug; afstanden gelden niet voor hen; en de strenge winter heeft hen hongerig en wreed gemaakt.

„Komt vader nog niet, moe?” vraagt het kleine meisje.

„Neen liefke, nog niet. Maar straks hoor! Straks komt vader thuis met de slee!”

„En dan gaan we Kerstfeest vieren,” zegt Arndt. „Fijn mam! Alle kaarsjes aan.... en dan zingen en koek eten.... hè moeder?”

„Zingen,” denkt de arme vrouw wanhopig. „Kerstfeest vieren..?”

't Ligt alles zo ver weg.... ze is zo angstig bezorgd om haar man.... om de wolven.... om de duisternis, die dreigt.... om de sneeuwstorm, die zijn boden al vooruitzendt....

Er is gevaar! O zeker, er is gevaar! Haar hart zegt het haar zo duidelijk. Ze wringt haar handen en roept tot God, de Enige die in deze gevaren en angsten helpen kan.

„Daar! Daar! Daar komt de slee! Moeder, moeder, kijk dan! Daar komt vader! Zie die ouwe Bles eens draven!”

Goddank! O, God zij dank! Als een wonder komt het de moeder voor! 't Is alsof de zon door de wolken breekt, zo'n glanzend geluk ligt er opeens over haar gezicht!

„Vader! Vader!” juichen de kinderen. Ze steken de handen op en dansen van plezier.

Daar is Bles al. Daar staat hij stil. 't Schuim druipt hem van zijn bek. Zijn ogen draaien wild en hij beeft over al zijn leden.

„Vader!” „Vader!”

Maar inplaats van een grote, sterke vader, zit daar een oude, gebogen vrouw in de slee.

Een armzalig ineengeschrompeld stukje mens, dat nu met grote moeite de ogen opslaat en lodderig rondkijkt. Alsof ze uit een boze droom ontwaakt, zo verschrikt staart ze om zich heen.

Moeder, in haar schrik, schudt 't oude vrouwtje ruw bij de arm. De burens komen naar buiten, dringen rondom de slee, vragen wat er toch is.

„Vertel op! Vertel op! Wat is er met mijn man gebeurd? Mens zeg dan toch wat! Je kan toch zeker wel praten....!”

Bevend en onverstaanbaar haast komen de woorden te voorschijn!

„.... Je man.... ginds in het bos.... in de ton.... wolven.... wolven....”

Dan zinkt het oudje weer terug in haar onmacht. De inspanning is te veel voor haar geweest.

Een paar buurvrouwen tillen haar uit de slee, nemen haar, zoetjes pratend, mee in huis.

Maar de moeder weet al genoeg.

Ze stuurt de jongens met kleine Antje naar binnen. Ze ziet hoe

de buren weghollen, om hun geweren te halen, en harken, en schoffels, en knuppels. Ze ziet hoe flink Arndt het moede, rillende paardje uitspant en naar de stal voert. Hij legt een deken over de bezwete rug van Bles en komt dan weer naast zijn moeder staan. Ze schreit niet, maar haar ogen branden.

Misschien merkt ze niet eens, dat haar jongen vlak naast haar staat. Ze wringt zonder ophouden haar handen; haar gedachten worstelen omhoog naar God... die alleen helpen kan in deze nood. Heel stil staat Arndt naast zijn moeder. Hij is al zo groot; hij begrijpt best, waar het om gaat! Hij begrijpt ook, dat zijn vader een heldendaad heeft verricht, die hem misschien het leven kost. Vader! O, vader!

De mannen hebben een van hun eigen uitgeruste paarden voor de slee gespannen en zijn in vliegende vaart weggereden, 't donkere bos tegemoet. Kleiner en kleiner worden ze... nu verdwijnen ze in een wolk van sneeuw.

't Wachten duurt lang als 't gaat om dood of leven.

Medelijdende buurvrouwen komen naar buiten, proberen woorden van troost te spreken, de moeder schudt haar hoofd.

Niets zeggen... niets zeggen nu! Alleen maar stil zijn... en wachten... en bidden om redding...

En eindelijk... ja... er gebeuren nog wel wonderen op deze aarde... eindelijk komt de slee er weer aangerend.

Handen zwaaien ten teken van geruststelling. „Ho peerd; sta!”

Dan stapt de man uit; wankelend, gewond en doodvermoeid, maar hij is er toch! Hij leeft! Hij leeft! God zij dank! „Vader! Vader!” roepen de kinderen weer.

En nu is vader er werkelijk. Een gelukkig glimlachje glanst op zijn grauw gelaat.

Die dag niet meer, maar de volgende dag zitten allen om de Kerstboom. Een paar kaarsjes slechts steken erin: overgebleven van verleden jaar. Armzalige stompjes, die geen halfuur branden zullen. De mooie nieuwe liggen ergens in het sneeuwwoed... of zitten in een wolvemaag...

St... st, over wolven niet praten nu...

Cadeautjes zijn er ook niet en 't middagmaal is een heel eenvoudige stampot geweest, ook al doordat de lekkernijen in het bos zijn achtergebleven.

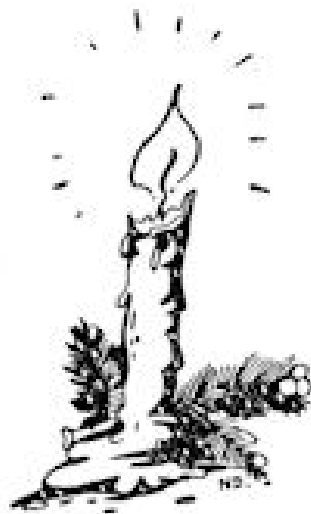
Maar er is een geluk in het huisje, zo groot, dat het haast niet te begrijpen is. Het straalt van alle gezichten, het klinkt in ieder woord.

Wanneer de vader, met verbonden handen, moeizaam de Bijbel openslaat, om het Evangelie van Christus' komst voor te lezen, glanst zijn gelaat.

Alsof hij de hemel geopend ziet.

Maar dat ziet hij ook!

Want... wie gehoorzaamt tot de dood, die zal de heerlijkheid Gods zien.

Jo Kalmijn-
Spiereburg

Kersliedje

J. F. Tierie

't Verlangen van eeuwen en eeuwen
werd toen in die Kerstnacht vervuld.
Voor ons is de Heiland geboren,
om ons te verlossen van schuld.
O, liefelijk Kind in de kribbe
dat deelt in mijn armoe en smart
en dat onze Koning wil wezen,
wil Koning ook zijn van mijn hart.

KERSTSPEL

Joke van Mierlo—van Kuipers

Enige algemene opmerkingen:

- 1e. Een Kerstspel is geen toneel. Stel de kinderen in een halve cirkel op. Wie aan de beurt is treedt naar voren.
- 2e. Als middenstuk prefereren we een kribbe, waar tussen het stro een licht schijnt (het symbool van het Kindeke, dat het Licht der wereld is).
- 3e. Men vermijde harmonisatie of zelfs begeleiding, waar de kinderen alléén moeten zingen (soli).
- 4e. Men houde de kledij hoogst eenvoudig en raadplege oosterse platen (bijv. die van Wood).
- 5e. Men verdele de kinderen in koortje en spelers.

Declamatie oudste kind: Wij komen iets heerlijk vertellen,
't Is eeuwen en eeuwen geleén.
Toen werd er een Kindje geboren,
Een Kindeke teder en klein.
Dat Kindeke was de Verlosser,
Al eeuwen tevoren beloofd;
Nu woont Hij bij God in de hemel
En zegent, wie in Hem gelooft.

De vier kaarsendragertjes komen nu naar voren en zingen:

Ziet eens, wat een held're vlammen,
Al die lichtjes stralen zacht.
Weet je, wat zij ons vertellen?
Van die stille, blijde nacht,
Toen Gods eigen Kindje, Jezus,
Hier op aarde werd verwacht.

(Wijze V.O.K. 25)

(Jozef en Maria lopen zachtjes heen en weer. Verschillende deuren worden geopend en gaan weer dicht).

Koortje:

Langs de donk're huizenrijen,
Och, wie lopen daar zo laat?
Het is Jozef, die daar langzaam,
Zoekend met Maria gaat.

(Uit: „Waar Engelen en kinderen van zingen”)

The image shows a musical score for two parts. The first part, titled 'LEIDSTER ZINGT', is in G major (one sharp) and 9/8 time. It consists of a single line of music with the lyrics 'Waar ga je naar toe?'. The second part, titled 'JOZEF EN MARIA', is in the same key and time signature. It consists of a single line of music with the lyrics 'Naar Beth - le - hem, naar Beth - le - hem, de weg is zo lang en we zijn al zo moe.'.

Koortje:

Deur na deur gaat zachtjes open,
Deur na deur gaat ook weer toe;
Niemand laat hen binnenkomen
En ze zijn zo vrees'lijk moe!

(„Waar Engelen en kinderen van zingen”, 2e couplet)

Leidster (zingt):

Waar kom je vandaan?

Jozef en Maria (zingen):

Van Nazareth, van Nazareth.
De nacht is zo koud en we hebben geen bed.

Herbergier (zingt):

Is 't hier misschien goed?

Jozef (zingt):

Een koude grot, toch ziet ons God,
Maria, wat stro, waar je slapen moet

Koortje:

In een stal, daar wijst men eind'lijk
Hen een plaats ter ruste aan.
In die stal, heeft, hoe armoedig,
Jezus' wieg, een krib gestaan.

(„Waar Engelen en kinderen van zingen”)

Kinderen: Vossen hebben hollen, vogeltjes hebben nesten, maar 't Kindeke Jezus heeft niets, waar Hij het hoofd kan nederleggen.

Leidster: In die stille nacht werd Gods Zoon geboren.
En er waren herders in diezelfde landstreek
en ze hielden wacht bij hun kudde.

Koortje: Buiten in 't veld, bij schaapjes klein,
Daar hielden de herders wacht.
En trouw en teder waakten zij,
Tot vlieden zou de duist're nacht.
Opeens bestraalt een schitt'rend licht
Der herders vragend aangezicht,
En eng'len dalen zingend neer:
Ere zij God in de hoge.
(„Voor onze kleintjes” 134)

Engelen: Uit hoge hemel kom ik aan,
Mijn goede tijding wilt verstaan.
Ik zing, opdat uw vreugd vermeer',
De blijde boodschap van mijn Heer.
(Gcz. 11.)

Engel: Weest niet bevreesd, weest blij! U is heden
de Heiland geboren, in Bethlehem zult ge
Hem vinden, in een stal, in doeken ge-
wonden en liggende in een kribbe.

Engelen en koortje: Ere zij God. Vrede op aarde, in de mensen
een welbehagen.

(Engelen gaan terug, herders staan haastig op en verlaten het
houtvuur.)

LEIDSTER.
Waar gaat ge heen?

HERDERS
Naar de stal, want daar zal ons ge — ho — ren zijn, Je — zus Chris — tus, Gods Kind — je klein.

LEIDSTER.
Wat ziet ge daar?

HERDERS
Een Moe — der zacht en een Va — der houdt wacht o — ver 't Kind — je, dat licht met zijn oog — jes klaar.

Koortje:

Stille nacht, heilige nacht,
Slaap gerust, sluimer zacht!
Kindje, niets dat uw rust nog verstoort,
Stil is alles, slaap rustig, slaap voort;
Eng'len houden de wacht.
Slaap dan rustig, slaap zacht. (V.O.K. 132)

LEIDSTER.
Hoe 't Kind — je heet?

HERDERS
't Zal Je — zus zijn, zong d'En — gel rein. Zeg die naam nu maar stil. Dat je 't nimmer ver — geet.

LEIDSTER.
Wat doet ge nu?

HERDERS
Wij ne — men de staf en gaan op een draf van dat Kind — je vertel — len aan ie — der, aan U!

Herders en koortje om beurten:

Er is een Kindeke geboren op aard;
't Kwam op de aarde voor ons allemaal.
't Kwam op de aarde en had er geen huis;
't Kwam op de aarde en droeg al Zijn kruis.
(O.N.Z. 92)

Leidster:

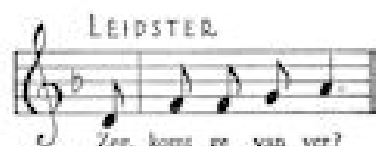
Toen nu Jezus in Bethlehem geboren was,
zie, Wijzen uit het Oosten kwamen naar
Jeruzalem.

Koortje:

Wijzen uit het Oosten,
Komend van zo ver,
Zochten 't kleine Christuskind,
Volgend steeds een ster. (V.O.K. 158)

(De drie Wijzen, voorafgegaan door de sterredraagster, zoeken hun weg naar de kribbe.)

LEIDSTER

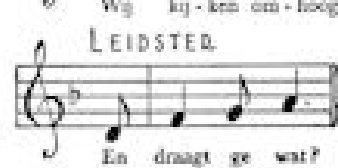
Zeg, komst ge van ver?

WIJZEN

Wij kij - ken om - hoog, en steeds zoekt ons oog, daar aan de he - mel een stra - len - de ster.

LEIDSTER

En draagt ge wat?

WIJZEN

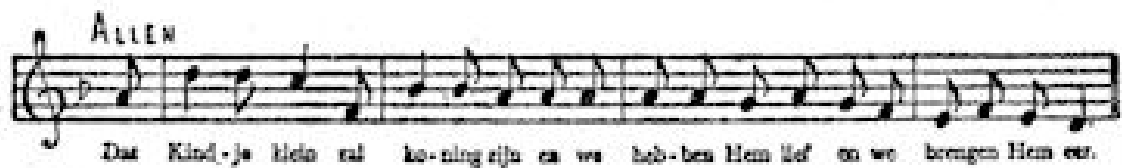

Zij - ver en goud en het Kin - de - ke houdt het voor - goed. Elk van ons brengt zijn groot - ste schat.

LEIDSTER

En knielt ge neer?

Allen knielen bij de kribbe en zingen:

Heilig Kindje Jezus,
U zij dank gebracht,
Dat Gij werd geboren in die stille nacht.
Ook wij buigen dankend bij Uw kribbe neer,
En wij vragen: Heiland, wees ook onze Heer.
(V.O.K. 157)

In plaats van „Voor onze kleintjes” kunnen ook de melodieën genomen worden uit „Met moeder zingen” II, Uitgave Voorhoeve, Den Haag.

Eventueel vervange men de Herders- en Koningenliedjes door andere.

KERSTMIS OP DE PRAIRIE

M. A. M. Renes—Boldingh

Sneeuw, sneeuw, sneeuw! De hele onafzienbare prairie is één glinsterende sneeuwvlakte. Want boven de witte vlakte prijkt een tintelend blauwe hemel, en nu, tegen het midden van de dag, schittert de zon in ieder vlakje van elke sneeuwvlok en het lijkt alsof er miljoenen edelgesteenten over het veld zijn uitgestrooid.

Er staat een grote boerderij, weggedoken onder een zware sneeuwvacht; het lage woonhuis met stallen, schuren en hokken hebben hun deel meegekregen van de sneeuw. Uit een vliegtuig gezien, zou je geen erg hebben in de boerderij. „Onbewoond land”, zou je denken. Misschien ook wel: „Onbewoonbaar land”. En in ieder geval: „Gelukkig, dat ik daar niet woon”.

Maar kijk, er stijgt blauwgrijze rook uit de schoorsteen omhoog; daar moeten dus mensen zijn; want van al Gods schepselen verstaat alleen de mens de kunst van vuurmaken. In het ondergesneeuwde woonhuis brandt een kachel, een kookfornuis, en een vrouw is daar bezig het middageten te koken. Ze laat zich niet zien, want ze houdt niet van de eenzame winterpracht van dit land. Maar wel komen er uit de grote stal twee mannen naar buiten. Twee cowboys, gekleed in hun winterpak van schapevacht. Van de kou kunnen ze in dit kostuum niet veel last hebben. Toch staan hun gezichten nors en ontevreden en in hun ogen gloort moedwil en spot. Ze leunen tegen de zonnige muur van de stal en zuigen wat aan hun pijpjes en genieten van de kostbare middagwarmte. Zij zijn de enige knechts die de baas in de winter kan houden, en ze zijn vanmorgen in staking gegaan. 't Is hun te koud om te werken, ze doen 't niet langer. Hoe hun baas over staken denkt, weten ze al lang. De boer is een Neder-

lander en zes jaar geleden hierheen geëmigreerd. Hij is zelf een harde werker. En hij eist gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid en trouw.

De mannen spreken geen woord onder het zonnen; de grote eenzaamheid van de prairie heeft hun het vele praten afgeleerd. Maar eindelijk zegt Peet, de oudste: „Hij blijft lang weg, de baas.” En hoewel hij een staker is, en dus keihard moet zijn, klinkt er bezorgdheid in zijn stem. Na een hele poos antwoordt Dick, de jongste: „Dat doet-ie.” In zijn stem ligt spot en voldoening.

’t Is namelijk zo, dat de baas zelf en alleen, het vee is gaan verzorgen, nu de knechts het niet willen doen. Dat vee is nog bijeengegredven in open, omheinde voederplaatsen; een dezer dagen moet het naar de winterstallen getransporteerd worden, maar zonder knechts gaat dat haast niet. ’t Gaat om enkele honderden stuks vee, die de hele zomer in vrijheid op de prairie hebben geleefd. Wanneer zulke dieren de lucht van mensenwoningen maar ruiken, worden ze al nijdig en dwars. Ze zijn bang voor alles wat op gevangenschap lijkt. Zelfs het gewone voederen is al een gevaarlijk werk. Maar de baas is in zijn werk minstens even koppig als de knechts in hun staking. Zonder een woord te verknoeien is hij er op uit getrokken om voor zijn kostbare dieren te zorgen.

„Hij komt laat,” zegt Peet na lange tijd nog eens.

„Misschien komt-ie wel nooit terug,” bromt Dick boosaardig. Weer stilte.

„En de boerderij dan?” vraagt Peet.

„Delen we samen,” zegt Dick.

„De vrouw is er ook nog,” begint Peet weer.

„O, dié,” smaalt Dick, terwijl hij een lange bruine straal op de blanke sneeuw spuwt. „Dié! Als ’t anders niet is! Die jagen we weg!”

Peet zwijgt en schudt zijn hoofd. Dick hóópt op een ongeluk van de baas, om zelf binnen te wezen. Dat deugt niet, daar is alle fatsoen uit. Nee, daar is Peet het niet mee eens!

De vrouw in de keuken is nu zo ver, dat ze een emmer water

moet hebben uit de pomp. Die staat buiten goed in stro verpakt. Naar gewoonte zet ze een emmer om de hoek van de keukendeur. „Halen jullie even water voor me, boys?” vraagt ze.

Peet maakt een beweging, maar Dick kijkt hem dreigend aan. Dan durft Peet niet meer en allebei doen ze, of er geen bazin en geen emmer op de wereld bestaan. De vrouw vraagt het nog eens en daarna doet ze de keukendeur dicht. De emmer blijft buiten staan en staakt op zijn manier ook.

Met stijf opeengeklemdde lippen behelpt de bazin zich met het beetje water, dat ze nog binnenshuis heeft. Ze voelt zich niet veilig; ze wilde dat haar man thuiskwam. Wat blijft hij lang weg! Veel te lang! Ze tuurt uit het raam over de onafzienbare vlakke; er is geen beweging te bespeuren. Dan zucht de vrouw en gaat weer aan haar werk.

„Ze denkt dat we water voor haar zullen halen,” zegt Dick. Hij spuwt andermaal, nog verder dan straks.

„Ze kan zoveel denken,” vervolgt hij met een dreigende blik op Peet. En deze zegt: „ja”, omdat hij niet anders durft. Maar wat hem betreft, hij had best even een emmer water willen halen. Eindelijk komt er toch beweging op het witte veld. Wat een donkere stip lijkt, wordt een bewegende vlek, en de vlek blijkt een ruiter te paard te zijn. Het dier is in springende galop en de ruiter ligt plat tegen de paardenek, die de ijzige wind voor hem breekt. „Daar heb je hem,” zegt Peet opgelucht. „Ja, daar heb je hem,” bromt Dick teleurgesteld.

Ze kijken naar het door zon en vorst verbrande gelaat van hun baas; ze zien tergend toe, hoe moeilijk hij afstapt; ze laten hem zelf zijn paard verzorgen en grinniken om de stijve benen, waarmee hij naar binnen stapt. O kijk, de emmer ziet hij ook. De emmer, die nog altijd leeg is.

„O Tom, gelukkig, dat je er bent,” roept de vrouw dankbaar. „Hoe is 't gegaan?” vraagt de man. De vrouw haalt de schouders op. „Ze staken echt; ze wilden niet eens een emmer water voor me halen,” klaagt ze.

„Wat? Geen water halen? Niet voor jou, die altijd zo goed voor

hen bent geweest? Nou, dan weet ik het wel. Wie niet werkt, zal ook niet eten. Vanmiddag geen warm eten voor de helden. We zullen eens zien, of dat helpt." Daarop stapt de boer zelf naar de pomp en haalt twee emmers water. De stakers grinniken hoorbaar. Hij doet alsof ze lucht zijn.

Toen de keukendeur openging, woei een prikkelende geur naar buiten; aardappelen, gebakken met uien en spek; goeie winterkost. De stakers stoten elkaar aan. Dat ruikt beter dan de rook van hun goedkope pijptabak!

„'t Lijkt dat 't eten klaar is," zegt Peet voldaan.

„Dat lijkt wel zo," zegt Dick. „Ga je mee naar binnen?"

„Ja, ik lust wel wat." „Nou, ik ook! Reken maar!"

De baas en de vrouw zitten aan de tafel. Er is slechts voor twee personen gedekt.

„Wat komen jullie doen?" vraagt de boer kortaf.

„Eten natuurlijk," zegt Dick brutaal. „'t Is immers zo ver?"

Nu wordt het strakke gelaat van de boer een donkere onweerswolk.

„Zo, zo, willen de heren eten! Maar je kon geen emmer water voor de vrouw halen, hè? En mij liet je alleen de beesten voeren."

„'t Is te koud om te werken," zegt Dick.

„Dat zeg jij. Maar nu zeg ik ook iets. Niet werken, niet eten. En daar is de deur."

Geen eten? Staken of niet, de honger komt evengoed. En dan met de geur van aardappelen, spek en uien vlak onder je neus! Dick stuift op als een volleerde staker. „Is dat een schandaal! Een pan vol eten, en ons wordt geen hap gegund! Maar goed, we zullen wel gaan. Wachten jullie maar af wat ervan komt. Straks als 't weer voorjaar wordt ... Dan heb je ons nodig. Maar dan komen we niet!"

't Verveelt de baas al lang. Hij is moe en kortaangebonden. Opeens staat hij op, klapt zijn schrijfbureau open, grijpt een boek en schrijft twee cheques uit. Ieder van de stakende cowboys krijgt er een toegeworpen. „Voorjaar of niet, jullie zult hier toch niet meer werken. Pak aan, dat is je loon, je bent ontslagen. Morgen kun je voorgoed verdwijnen."

„Maar ... maar ... baas, dit is mijn bedoeling niet,” hikkelt Peet. „Ik ... ik wil ... 't is een vergissing, baas ...”

„Niks ervan,” blaft de baas grimmig. „Morgen zal ik je nog met de slee naar de stad brengen. Voor vandaag heb ik mijn portie gehad. Tot morgen kun je hier nog blijven.”

„En ... ne ... Krijgen we nou dan eten, baas?”

„Nee! Niet werken, niet eten. Daar blijf ik bij.”

Dick heeft zijn cheque eens bekeken, 't is een behoorlijk bedrag, dat erop staat. Gierig is de boer nooit geweest.

„Kom mee, Peet,” zegt hij, „we kunnen ook wel lopen naar de stad. Kom mee, daar bestellen we een fijn diner! We hebben nou geld genoeg.”

„Mannen,” waarschuwt de boer, „doe geen gekke dingen. De radio voorspelt nog meer sneeuw. Morgen breng ik jullie.”

„Als je ons nou te eten geeft!”

„Als je ervoor werken wilt, anders niet!”

„'t Is te koud om te werken.”

„Dan zijn we meteen klaar; en nou opschieten, want ik heb nog meer te doen vandaag.”

„Dus geen eten?”

„Nee.”

De cowboys gaan en opgelucht ziet de vrouw hen na. Al die tijd heeft ze met neergeslagen ogen gezeten, want dit is een zaak die haar man moet uitvechten. Ze geeft hem gelijk; natuurlijk, hij moet de baas blijven. Maar — is hij niet al te streng? Honger hebben en eten ruiken, zonder dat je iets krijgt, dat valt niet mee! „Toe, laten we beginnen,” fluistert ze nu, „'t eten wordt zo koud.” Met gevouwen handen wacht ze.

De boer schuift zijn bord van zich af.

„'t Smaakt me niet meer, laat maar.”

Nu eet de vrouw zelf ook niet. Bedrukt begint ze het goede eten weg te ruimen. Onderwijl luisteren ze naar het gesprek, dat de cowboys vlak onder het keukenraam voeren. Natuurlijk expres onder het raam.

„We gaan Peet,” zegt Dick. „Zo ver is de stad niet, we halen 't best voor donker. 't Is prachtig weer.”

„Ze doen 't, ze gaan,” fluistert de vrouw benauwd. „O, Tom, als ze maar niet verongelukken in de sneeuw!”

De boer is al opgesprongen en rukt de keukendeur open. „Morgen wil ik je brengen, je weet 't, hè?”

Tergend wuift Dick met zijn hand.

„En wij willen vandaag! Adie baas, en veel geluk met je spek met uien! Wij lusten liever wat anders!”

De sneeuw knarst onder hun laarzen. En opeens weet Dick iets, waarmee hij de boer en zijn vrouw buitengewoon kan grieven. Hij keert zich nog even om. „En gelukkig Kerstfeest samen!” schreeuwt hij.

Met een smak sluit de boer de deur en schuift er de zware grendel voor. 't Is uit tussen de boys en hem. Voorgoed!

„Wát riep hij?” vraagt de vrouw.

„Gelukkig Kerstfeest,” zegt haar man. „Zulk geboefte. Enfin, ze zijn weg! Ik hoop ze nooit meer te zien!”

De vrouw heeft een vlammend rode kleur gekregen; stilletjes begint ze de vaat te wassen. Ze schaamt zich; ze had bijna vergeten, dat 't morgen Kertmis is. Vroeger, in Holland, vergat ze 't nooit! In Holland kun je het Kerstfeest niet vergeten. Duizend dingen herinneren je eraan. Maar hier, waar door de sneeuw wekenlang de post uitblijft! Waar je maandenlang niet naar de kerk kunt gaan, omdat die 150 km ver weg is! En toch is 't Kerstfeest, zelfs al merk je er niets van. 't Kerstfeest gaat door, jaar op jaar.

Die middag loopt de baas als een gekooide ijsbeer onrustig op en neer tussen de kachel en het raam, zijn gelaat is ernstig, hard. Hij tuurt over de ijzige sneeuwvlakte. Hij beschut zijn ogen met de hand en tuurt opwaarts, naar het blikkerende hemelblauw, zijn ogen speuren de hemel af; er is iets in de natuur, dat hem niet bevalt. Hij gaat naar de radio en draait aan de knop. Vrolijke dansmuziek dwarrelt de keuken binnen. Ze luisteren even; 't lijkt muziek uit een heel andere wereld. Wat is dat? Opeens worden

de danswijsjes overstemd door knetterende bijgeluiden. „Onweer?” vraagt de vrouw ongelovig. De man schudt zijn hoofd. „Er was noorderlicht gisteravond, dan heb je wel eens storingen. Hoor, alweer!”

Plotseling breekt de muziek af, midden in een stuk. Even is een duidelijke mannenstem hoorbaar.

„Hallo, hallo! Extra weerbericht! Hallo, hallo! Wordt verwacht sneeuwstorm uit het noorden, gepaard gaande met zeer lage temperaturen. Hallo, hallo!” Een nieuw geknetter onderschept de stem van de omroeper. De baas zet de radio af. Hij weet genoeg. „Blizzard dus,” zegt hij, „ik voelde ’t al aan mijn lichaam. Dat zal wat worden, vannacht!”

„Blizzard,” herhaalt de vrouw, met angst en ontzag in haar stem. Meer hoeven ze niet te zeggen. Ze weten allebei, wat zo’n razende sneeuwstorm betekenen kan voor mens en dier. Spoorwagens werpt hij uit de rails, locomotieven graaft hij in en autobussen doet hij verdwijnen. ’t Vee in afgelegen, open omheiningen vermoordt hij. En mensen maakt hij tot bedelaars. Aan al deze dingen denkt de baas, terwijl hij probeert naast de kachel te blijven zitten.

Aan al deze dingen denkt ook de vrouw. Ze zet vroeg thee en zoekt verstelwerk bijeen.

De man staat plotseling op.

„Ik ga de beesten uit het voedselkamp hierheen halen,” zegt hij. „Ze zouden doodvriezen vannacht.” De vrouw knikt ernstig. „Ja, ’t moet,” zegt ze flink. Ze vindt ’t náár, o, ze vindt het heel erg naar. Maar natuurlijk, Tom moet gaan. Ze staat op, om een fles met warme koffie te vullen. Onderwijl kleedt de boer zich met zorg aan. Geen kiertje mag er openblijven, waardoor de stuifsneuw naar binnen zou kunnen dringen. Want nu is de lucht nog helder, maar plotseling, heel plotseling, kan de sneeuwstorm losbarsten. Hij is klaar en gaat zijn paard uit de stal halen. Een kort afscheid, dan rijdt hij weg. De vrouw ziet hem kleiner en kleiner worden, een vreemde, spookachtige figuur op ’t ijzige wit. Nu is hij niet meer dan een stip, nu is er niets meer. De vrouw

huivert van eenzaamheid en vrees. 't Is toch wel akelig, zo heel alleen in dit grote huis. Als de boys hun middageten gekregen hadden, zouden ze dan gebleven zijn? Dan zou ze nu niet zo jammerlijk alleen zijn. Maar ze zijn boos weggelopen; in de stad kunnen ze nog niet zijn, o, nog lang niet! Zouden ze er erg in hebben, dat er blizzard komt? Als Tom maar terug is, eer het noodweer losbarst! „Blizzard,” denkt ze angstig. En vlak daarop: „Kerstmis.” Die twee horen niet bij elkaar, dat is duidelijk. Hier wordt 't geen Kerstfeest. 't Lijkt wel, dat God dit land vergeten heeft. Of — hebben de mensen God vergeten? Zijzelf — en Tom ... en de knechts ... hebben zij God vergeten?

Na enkele uren komt Tom terug met een enorme troep opgewonden hoornvee. Ze voelen, dat er noodweer in de lucht zit; ze duwen elkaar met hun forse koppen; hun felle hoeven krabbelen de sneeuw open, de damp spuit uit hun neusgaten. Om hen heen rent de baas, schreeuwend, en zwaaiend met zijn lange, leren zweep.

Eindelijk heeft hij de dieren ondergebracht in de overdekte stalling. Daar zijn ze veilig en straks krijgen ze voer. Nu stoten en slaan en stampen ze nog te veel. 't Lijkt of ze de stal willen afbreken! Uitgeput komt de boer binnen. Alweer heeft hij zijn cowboys bitter gemist. Te moe om te spreken valt hij naast de kachel in zijn stoel neer.

Vroeger dan anders valt de duisternis in, zwaar en dreigend. De wolken hebben een vreemde kleur, geelachtig, giftig. Uit de donkere verte klinkt een dof, fluitend geluid. Man en vrouw zien elkaar aan. Daar is hij, de blizzard!

Samen luisteren ze naar de storm, die over de vlakte en om hun woning jaagt, en naar het razen en stampen van het vee, dat door hun instinct gewaarschuwd wordt voor gevaar. Soms brult er een zijn angst uit en dan vallen alle anderen in.

„Kerstmis,” denkt de vrouw weer. Ze moet er nu aldoor aan denken, dat deze nacht de Kerstnacht zal zijn. Opeens begint ze erover te praten. „Dit wordt een vreemde, wilde Kerstnacht, Tom,” begint ze.

De man schrikt van haar stem.

„Wàt zeg je?”

„Dat 't een wilde Kerstnacht wordt.”

„Kerstnacht? Daar zullen we maar niet aan denken, hier bij ons wordt 't geen Kerstmis, wij hebben alleen maar de blizzard,” antwoordt de man.

„Dàcht je?” vraagt de vrouw zacht en nadenkend.

Dan zwijgen ze weer en de storm neemt nog toe in hevigheid. 't Is, alsof de hele wereld razend is geworden. Vreselijk, om nu buiten te zijn! De boys zijn buiten; de stad is zo ver. Arme boys! „Hoor je, hoe de sneeuw tegen de ruiten slaat?” begint de vrouw opnieuw. „Weet je, wanneer 't ook zo erg was? Vijf jaar geleden, toen ik ziek lag. Weet je nog? Peet is toen in net zo'n nacht naar de stad gereden om de dokter te halen. De dokter durfde er niet door, maar Peet heeft hem gedwongen. Weet je nog, Tom?” De boer lacht bij die herinnering. „Ja, dat weet ik nog best! Later heeft Peet twintig uur aan één stuk geslapen, zo moe was hij van die dubbele tocht.”

„En toen hij wakker werd, at hij alles op wat hij krijgen kon. Zo'n honger had hij. Peet is eigenlijk zo'n goeierd, hè?”

„Ja, en een harde werker was hij ook. Dom van hem om te gaan staken.”

Weer stilte, waarin allerlei gedachten komen en gaan; herinneringen aan pas gesproken harde woorden. „Nee, geen eten voor iullie!” En: „mars, mijn deur uit!” En dan de deur op de grendel. En 't is blizzard! Is ooit een man die te voet in de blizzard liep, er levend doorgekomen?

't Is ook Kerstmis. „Kerstmis?” zegt de boer. „Nee, Kerstmis is 't hier niet! Wij hebben alleen maar de blizzard.” Wie heeft er nu gelijk?

Wat is dat alles moeilijk! De vrouw denkt en denkt ... zonder dat ze het zelf weet, denkt ze met een biddend hart. Zulke heel moeilijke dingen moet je aan God vragen. Daar kom je alleen toch niet uit. Ook dat van de boys vraagt ze aan God.

„Here,” vraagt ze, „moeten de boys nu doodvriezen op de prairie?”

Doodvriezen in de Kerstnacht?"

Terwijl buiten het noodweer raast, luistert de vrouw scherp naar het antwoord, dat God haar zal geven. O, ze verstaat Gods stem wel, al slaat de sneeuw tegen de ruiten met razend geweld!

Ze kijkt naar haar man. Ze vindt het niet gemakkelijk, wat ze hem zeggen moet. Maar 't móet.

„Natuurlijk is 't evengoed Kerstmis, Tom,” begint ze, „hier ook, al hebben we helemaal geen gezelligheid. 't Is tòch Kerstmis. Jezus is immers geboren, vroeger in Bethlehem. Hij kwam, om te redden wat verloren is. Later, voordat Hij weer naar de hemel terugging, heeft Hij gezegd: Nu moeten de mensen het verder doen, en Ik zal hen daarbij helpen. Kerstnacht is de nacht om te redden. O Tom, en onze boys! Onze boys zijn dubbel verloren vannacht!”

De vrouw is zelf verbaasd, dat ze zoveel heeft kunnen zeggen. De boer ziet haar aan; allerlei gedachten komen in hem op. Natuurlijk, Mary heeft gelijk. Kerstmis wordt het toch, want het is een feest van God. Daar hebben de mensen niets over te zeggen. 't Is Kerstmis, nú ook. Om mensen te redden. Daarin heeft Mary ook gelijk. Maar dan . . . dan mag hij hier niet blijven zitten bij de warme kachel! Dan jaagt God hem op, om de boys te gaan redden. In de Kerstnacht, de nacht van de Grote Redder, van Jezus.

Heel ernstig staan zijn ogen nu.

„Je hebt gelijk Mary. God heeft gelijk. Ik moet proberen, of ik de boys kan redden. Ben je niet bang, om vannacht alleen in huis te zijn?”

„Nee, Tom, nu niet meer. 't Is immers Kerstnacht? Ik zal er aldoor aan denken, dat de Here Jezus is gekomen. Hij zal je helpen. En mij ook. Ga maar gerust, Tom.”

„Help jij me dan nu maar gauw om weg te komen. Een fles met hete koffie voor mij. En nog een fles met sterke drank. Hoe zal ik ze vinden?”

Onderwijl kleedt Tom zich voor de tweede keer in zijn prairie-kostuum. 't Afscheid is kort.

„Ik blijf op en 't licht laat ik branden. En denk eraan Tom, 't is Kerstnacht. Jezus is er nu ook nog, evengoed als toen. Ik zal voor je bidden, Tom, net zolang, totdat je weer thuis bent.”

Daar rijdt hij heen. Spoedig slokt de sneeuwstorm hem op. Hij zit te paard en voert een tweede paard aan de teugel mee. Twee geladen pistolen heeft hij bij zich, met het oog op de prairie-wolven. Gewoonlijk zie je ze niet, maar met zulk weer komen ze te voorschijn, en door de honger zijn ze tot alles in staat. Ze zouden zelfs een man te paard aanvallen en verscheuren. Tom heeft daar genoeg verhalen over gehoord. Daarom heeft hij, behalve zijn pistolen ook nog een sterke zaklantaarn meegenomen. Hij kan er van tijd tot tijd mee om zich heen lichten, om de on-dieren te verschrikken.

Urenlang zoekt de dappere man naar de weg, die de boys moeten zijn gegaan. Zijn adem verstijft in zijn neusgaten, zijn huid wordt bijna kapot getimmerd door de naaldscherpe sneeuw. Zijn oren worden doof in het gieren van de storm. Hij vindt echter geen spoor, want elke voetstap is al lang ondergesneeuwd. Luid roept hij: „Peet! Dick! Hallo boys!” maar ieder antwoord blijft uit. Eigenlijk is dit zoeken onbegonnen werk. Toch zet Tom door, want hij denkt aan de Kerstnacht, toen Jezus, de Grote Redder, geboren werd. Hij weet, dat hij nu in dienst is van die Grote Redder, en een goede dienstknecht werkt door tot het aller-uiteerste.

Zonder te ... staken!

„Nee,” denkt Tom, „een staker wil ik niet worden.”

Voor iedere reiziger in sneeuw en ijs komt eens een gevaarlijk ogenblik. Dan, wanneer hij dromerig wordt van moeheid. Ook voor Tom komt het. Een vreemde moeheid bekruipt hem. Hij kan niet meer. Hij móet even rusten. Zou hij niet even afstappen en zich uitstrekken op het sneeuwveld? Even rusten, even slápen misschien! Al was 't maar één minuut, wat zou hij daarvan opknappen! Doen? zal hij het doen?

Gelukkig weet hij nog, dat hij het niet doen mág. Deze rust zou een zekere dood betekenen!

„Nee, nee, nee,” zegt Tom hardop tegen zichzelf. „Niet doen, niet doen, niet doen!”

Hij stapt van zijn paard, om beter wakker te blijven. Tussen zijn twee paarden stapt hij voort en vecht voor zijn leven. Hij begint te gloeien van dit lopen; hij voelt ook, dat hij weer goed wakker wordt. „Nu doorzetten,” zegt hij weer hardop, „nu niet weer dromen van rust in de sneeuw.” Zijn stem klinkt vreemd, daar in die wilde eenzaamheid, maar toch gaat hij door met hardop praten. Hij denkt, dat het hem zal helpen, om wakker te blijven. Hij begint hardop te tellen, van één tot honderd en dan weer terug. Op den duur maakt het hem toch suf. Neen, hij moet met dat tellen ophouden, hij moet iets anders bedenken. Wacht, de naam van zijn vrouw! „Mary, Mary, Mary,” almaar door. Ook dat wordt vervelend, en maakt hem suf. Iets anders: „Kerstmis! Kerstmis! Kerstmis!”

Wie aan Kerstmis denkt, moet ook aan de Here Jezus denken, aan de Grote Redder, zoals Mary Hem noemde. „Grote Redder, red mij! Grote Redder, red mij!” roept Tom. En 't hindert helemaal niet, dat de sneeuwstorm oorverdovend om hem heen loeit, hij weet zeker, dat de Grote Redder zijn stem toch wel hoort. En zo loopt Tom, die het bidden bijna had verleerd, daar feitelijk te bidden op de besneeuwde prairie. 't Is een wonder. Maar het grootste wonder vindt Tom, dat hij antwoord krijgt.

„Ik heb je al gered,” zegt God, „in deze nacht heb ik je gered, want jij was ook verloren, Tom, evengoed als de cowboys. Maar ik heb je gered en in mijn dienst genomen. Voor mij loop je hier te zoeken naar die twee stakers. De liefde heeft het gewonnen van de haat; de goedheid was sterker dan de boosheid. Dat is 't echte Kerstfeestvieren. Zo heeft Jezus ook gedaan. Niet voor twee of drie, maar voor alle mensen. Liefde en genade, die horen bij het Kerstfeest.”

Zo spreekt God tot Tom en hij moet daar diep over nadenken. 't Maakt hem verbaasd en blij. Zijn moeheid voelt hij niet meer. En kijk eens ... de sneeuwstorm bedaart! De wolken breken! En aan de verre oosterhemel begint de morgenstond te gloren!

In het eerste, grauwe schemerlicht ziet hij om zich heen. Van zijn huis kan hij nog niets bespeuren. Zeker is hij erg ver afgedwaald in de donkere nacht. Hij verlangt naar zijn huis. Maar ... de boys! Hij moet eerst nog zoeken! Hij praat tegen zijn paarden. „Zijn jullie erg moe? We gaan nu op huis aan, hoor! Zul je me waarschuwen, als je mensenlucht ruikt? Je kent ze wel, Peet en Dick, ze hebben jullie zo vaak geborsteld en gevoederd.”

De paarden hinniken, alsof ze hun baas begrijpen.

Daar begint nu de terugtocht. Enkele malen kruist Tom zijn eigen sporen. Tweemaal vier paardevooten met menselijke voetstappen er tussenin.

Eenmaal meent hij wolvesporen te zien. De paarden ontdekken hun doodsvijand ook, maar met de neus. Ze worden er zenuwachtig van en rillen over hun hele lijf. Ze schudden de koppen en willen niet verder gaan. Tom klopt de dieren geruststellend op de hals en spreekt hun toe. „Ze zijn weg,” zegt hij, „ze zijn al lang weg, wees maar niet bang. Er was vannacht Eén bij ons in de blizzard, die sterker is dan alle boosheid: Jezus, die in de Kerstnacht tot de mensen is gekomen. Jullie baas had Hem bijna vergeten, maar toch kwam Hij.”

De paarden stappen verder, 't wordt gaandeweg lichter en na een klein uur ziet Tom duidelijk zijn boerderij liggen. Voetsporen vindt hij hier niet meer. De sneeuw heeft ze alle uitgeveegd. Opeens hinnikt zijn rijpaard weer en blijft stokstijf staan. 't Andere volgt dat voorbeeld. Tom schrikt. Nu toch nog wolven? Bij klarelichte dag? Reeds houdt hij zijn wapen gereed. Maar het eerste paard wendt kalm zijn verstandige kop op zij, alsof het zeggen wil: „Dáár! Let op! Kijk uit, baas!”

Nu ontdekken Toms ogen een sneeuwvultje, zoals er vele op de prairie zijn. Maar ... hier steekt iets donkers uit! Wat is dat? 't Lijkt een arm! Of ... een been! Tom snelt erheen met een bange vraag in 't hart. Is dit het sneeuwbed van een levende? Of ... van een dode? Van Peet? Of van Dick? Of van een vreemde zwerver, die door de blizzard overvallen werd?

„Hallo!” roept hij en begint de sneeuw weg te ruimen. Sneller,

steeds sneller werken zijn beide handen. En dan ... 't is Peet, die te voorschijn komt. Bijna dood, maar nòg in leven. Tom roept hem bij zijn naam, telkens weer. Hij beurt het hoofd van Peet op en druppelt hem van de sterke drank in de mond. Eindelijk keert Peet tot het leven terug. Hij weet nog niet, wat er met hem gaande is, maar de drank proeft hij. Hij wil de hele fles wel leeg drinken.

„Ho, ho!” roept Tom, „ook wat voor de ander bewaren!”

Nu Peet de stem hoort, herkent hij zijn baas ook. Hij opent de ogen en ziet de werkelijkheid. Hij wil opstaan, maar kan niet. Allebei zijn voeten zijn bevroren. Hij laat zich weer vallen in zijn bed van sneeuw en kreunt het uit. „Mijn voeten bevroren! Stop me weer onder de sneeuw en laat me doodgaan, baas! Allebei mijn voeten bevroren, die moeten eraf, allebei!”

„Houd je stil,” snauwt de baas, „wees liever blij, dat je vannacht niet de eeuwigheid in moest. Vertel op, wat weet je van Dick!” Peet veegt zich nu het zweet van 't voorhoofd.

„Dick? Dick? Hij liet me in de steek, toen ik viel. Mijn geld nam hij mee. Dat had ik toch niet meer nodig, riep hij. Ik schreeuwde, maar hij gaf er niet om. Hij liep weg. Ik hoorde hem nog eens een keer vloeken in de verte. Toen werd alles stil. En ik ging van mijn stokje. Maar mijn benen, baas! O, mijn benen!”

Tom zegt niets meer. Hij heeft zich opgericht en staart om zich heen. Hij vreest het ergste voor Dick.

Daar ontdekken zijn ogen op een tiental meters afstand nog een sneeuwheuveltje. Dit is een echte grafheuvel, weet Tom met zekerheid.

Haastig stapt hij erheen en begint ook hier de sneeuwlaag weg te ruimen. Daar ligt de boy. Een vlugge beweging van zijn hand vertelt Tom dat het hart niet meer klopt. Dick is dood. Gevallen in de blizzard en met een vloek op de lippen gestorven. Ernstig ziet Tom op hem neer. Arme Dick! Arme, domme staker, die in de stad Kerstfeest wilde gaan vieren. Een Kerstfeest, dat geen Kerstfeest was!

Maar aan de wolven wil hij ook het lijk van Dick niet overlaten.

Hij bindt het op 't tweede paard en hijst Peet op zijn eigen dier. Nog eens mag Peet van de whisky proeven, dan slingert Tom zich met grote moeite achter hem op 't zadel en voort gaat het. Naar huis, in de steeds lichter wordende morgen. De zon komt op met vuurrode gloed en verjaagt de laatste wolken. De sombere prairie verandert weer in een glinsterende wonderwereld. Strak houdt Tom zijn huis in 't oog.

Daar opent Mary de deur en snelt hem tegemoet. Voor een begroeting is er geen tijd. Er is te veel werk, dat meteen gedaan moet worden. Het bevroren lichaam van Dick wordt vol deernis in een lege schuur geborgen. Daarna neemt de baas Peet in zijn sterke armen en draagt hem in huis, in dezelfde keuken, waarin de stakers zo te keer zijn gegaan. Peet valt bijna flauw, als Tom zijn laarzen opensnijdt en de bevroren voeten aan 't daglicht komen. Met doodsangst staart hij ernaar. „Moeten ze eraf?” kreunt hij. En Tom zegt: „Eén moet er zeker af; één kun je misschien houden. Je moet direct naar 't hospitaal, Peet.”

„En dan, baas? Een cowboy zonder voeten! Wat moet dat baas, wat moet dat! Zonder voeten kan ik niets beginnen!”

De sterke vent huilt daarbij als een kind.

Tom ziet Mary aan en Mary ziet naar Tom. Zonder woorden zijn ze 't toch samen eens.

„Je blijft bij ons,” zegt Tom. „Ik heb je teruggevonden, we horen bij elkaar. Je blijft bij ons. ”

„Ook zonder voeten?”

„Ook zonder voeten. Zoals je bent, hoor je bij ons, wees daar gerust op, Peet, we laten je niet in de steek.”

„Dat heb ik niet aan je verdiend, baas!”

„Heb je ook niet, maar verdiend hebben we geen van allen iets. 't Allerbeste, dat Gød zich met ons bemoeit, hebben we zeker niet verdiend. Maar Hij doet het, uit liefde en genade; 't is Kerstfeest geweest, Peet, ook voor jou en mij.”

Daar denkt hij aan iets, dat hem bijna doet lachen.

„Gister riepen jullie: „Gelukkig Kerstfeest,” weet je nog?”

„Om jullie te plagen,” bekennt Peet beschaamd.

„Dat weet ik. Maar 't is toch echt een gelukkig Kerstfeest geworden, dat is 't mooie van de zaak.”

Mary's ogen stralen, want ze begrijpt wat Tom bedoelt. Maar Peets mond valt wijd open van verbazing. Hij weet van deze dingen nog zo weinig af. Hoor, wat hij zegt:

„Kerstfeest? Vannacht een gelukkig Kerstfeest? En je was buiten ... in de blizzard ... op de prairie! Geen Kerstboom, geen muziekje, geen fijn eten en drinken!” Nu lacht Tom hardop.

„Nee, zulke dingen zijn er niet op de prairie. Maar toch was 't Kerstmis! Weet je, Peet, God doet het liever zonder al dat drukke gedoe. Het staat Hem in de weg. Op de prairie is Hij tot me gekomen, en dat was „gelukkig Kerstfeest”. Mary zal je er later wel meer van vertellen, want zij weet er veel meer van dan ik. Ik moet zelf beginnen om alles van voren af aan te leren.”

De vrouw van de baas knikt hem toe.

„Dat komt wel in orde,” zegt ze blij. „Ik zal het hem voorlezen uit de bijbel, want daar staat alles precies in. Maar eerst moet je naar de dokter Peet, dat is niet anders.”

Ze zingt zachtjes, terwijl ze voor Tom en Peet iets warmes klaar-maakt. „Ere zij God in den Hoge,” zingt ze. En ze zingt het hardop, wanneer ze een uurtje later haar man met de slee ziet wegrijden over de zonnige prairie, om Peet naar het hospitaal te brengen. „Ere zij God in den Hoge!” En toch was het maar een Kerstfeest op de prairie, in de sneeuwstorm, omringd door allerlei gevaren!

